	6 số	6 số 0	6 số 3	6 số 5	6 số 6	6 số 9
Một năm . .	6 $ 00	6 $ 90	6 $ 30	6 $ 50	6 $ 60	6 $ 00
Cho làng xã						
Cho công-sở	»	8.00	8.00	8.00	9.00	»
Sáu tháng .	3.00	3.50	3.20	3.25	3.50	4.50
Ba tháng . .	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	2.25
Một tháng .	0.50	0.60	0.55	0.55	0.60	0.75

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : P. B. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNG-BẮC TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 250

Une seule insertion. . . . 0 $ 30 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . . 0 $ 18 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1 $ 80 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Một nghề giồng-giọt nên chăn-hưng

(Tiếp theo)

Ở nước ta khí-hậu nóng ẩm, rất thích hợp với nghề giồng chuối; song sự giồng chuối đối với dân ta tự xưa đến nay vẫn không phải là một chuyên-nghiệp, tuy rằng giồng chuối không phải là một giống cây lạ đối với người mình: nhà nào ở xó vườn, ở đầu trại, ở cạnh cồng, ở dưới trường, cũng thường thấy có những khóm chuối um-tùm, hết lớp chuối mẹ, đến lớp chuối con, quanh năm trong nhà không mấy lúc là không có cái giò chuối sắp nở, có một vài buồng chuối sắp đến lúc ăn: nhưng đó chẳng qua là một sự giồng và giồng vật, giồng hờ-hợa mà thôi: sản cái mầm chuối con còn sống, lại gặp khi sắn có xó vườn bỏ không thì nhân tiện lấy cái cuốc cuốc lên mấy nhát, vùi cái mầm chuối vào đó, rồi bỏ mặc kệ nó đấy, dù mọc tốt xấu thế nào cũng chẳng ai đoái hoài đến làm chi; quên bẵng đi năm bảy tháng về sau sực nhìn lên thấy nó đã có quả đến thời ăn được thì đốn xuống mà lấy quả. Ấy cái nghề giồng chuối của mình bấy nay, nói vắn tắt lại, là chỉ có thế, chứ thật không ai chú ý đến như người, chăm nom đến kỹ càng cẩn thận như người vậy.

Không những lúc cây chuối mới còn là cái mầm, mới bắt đầu sinh ra **kết quả**, người mình không chịu để ý đến như người, ngay cho đến lúc được đến cây chuối xuống đã lấy quả mà dùng, người mình cũng chưa biết cầu-thả lắm nữa: không kể những chuối ta dùng từ lúc còn xanh, cứ nói riêng về sự giấm chuối của mình để lấy chuối chín mà ăn thật cũng kém người xa lắm; nhiều khi đang lẽ là buồng chuối ngon lành tốt đẹp, chỉ vì minh vụng cách để, vụng cách giấm, mà hóa ra xấu-xí chông ngon: phải chín ửng thì sạm đen, phi sạm đen thì cũng quả chín quả xanh-lẻ, trông không còn ra mã buồng chuối nữa, mà ăn no cũng mất cả hương, mất cả vị đi. Thật vậy, ai còn lạ gì cái cách giấm chuối của ta: thoạt kỳ-thủy buồng chuối đàn xuống, quẳng bỏ ngay ở xó chạn dầu sân, dù nắng dù mưa thế nào cũng chẳng quản; đến lúc đem giấm thì cứ nguyên vậy cho vào một cái chum hay cái chĩnh, lấy rơm là xoan phủ vào, đối vài nén hương đen bỏ vào đấy nữa, rồi đạy kín lại là xong. Cách giấm bấy hôm mở ra, ấy là chuối đã dùng được. Chuối giấm như thế thật là làm cho nó không những mất thơm, mất ngon, mất cả mã tốt đẹp, mà lại còn hóa chua, hóa nồng, hóa sượng-sần ra nữa kia.

Ấy mới đàn-ông cái cách giấm chuối của người mình còn kém người như thế, nữa là còn nói đến sự lợi-dụng chuối vào các việc ích lợi khác, thì biết đời nào người mình đã tranh-kịp người. Chẳng trách rằng bấy nay mình vẫn đành chịu thiệt thòi về cái mối lợi chuối là phải lắm.

Xét ra thì nghề giồng chuối đối với người nước ta, xưa nay tuy vẫn là nghề giồng-giọt phổ-thông, nhưng vẫn chưa được phát-đạt, chưa được tiến-bộ, là chỉ bởi ta chưa biết cách lợi-dụng chuối, ta chưa biết lấy chuối làm một mối sinh lợi như người, cho nên dù là phổ-thông, nhưng vẫn chưa có giá-trị, chưa thành chuyên-nghiệp được. Ấy cũng là một điều khá tiếc lắm thay!

Ở, chẳng phải nói thì ai cũng biết ở nước ta, giồng chuối thật còn ở một cái địa-vị rất tầm thường, chứ chưa được *đắc dụng* cho lắm: Bất quá người mình chỉ biết dùng chuối để nấu thịt nấu cá lúc quả còn xanh, và lúc chín thì ăn hay luộc rồi phơi héo để ăn dần, chứ ngoại giả thì chưa biết dùng chuối mà chế hóa ra các thứ thực phẩm nào cả, và cũng chẳng biết lợi-dụng chuối làm cách gì khác nữa. Mà sự dùng chuối xanh để nấu, chuối chín để ăn cũng lại là một sự hoa-hoãn, một sự ngẫu-nhĩ, chứ không phải là một sự thường dụng. Trừ những nơi cửa chùa cửa điện, hương hoa chay-tịnh là thường có dùng chuối, còn các tư-gia, nếu không dùng chuối làm quà trẻ, thì cũng chẳng mấy khi dùng đến chuối làm gì. Ấy bởi chuối ở ta it dùng trong sự ẩm thực hàng ngày, cho nên ở chốn thị-trường, chuối không có giá-trị gì cả; chuối đã chẳng có giá-trị gì thì còn nói đến sự chăn-hưng nghề giồng chuối sao được?

Ta nên biết rằng giồng chuối thật là một giồng cây có ích: nếu ta không yên trí mà coi thường nó quá, thì ta sẽ nhận thấy ra rằng trong một cây chuối, có lẽ không có một phần nào là phần bỏ đi.

Trước hết hãy nói về hoa chuối và quả chuối: Hoa chuối là một thứ thực-phẩm rất ngon rất bổ, hoặc dùng mà xào nộm đều có vị ngon đặc-biệt cả. Các dân-bà ta ở cữ ma it sữa, thường dùng hoa chuối làm đồ ăn cơm thì liền kiến-hiệu có nhiều sữa ngay; nếu các nhà hóa-học đem hoa chuối phân ra mà khảo nghiệm, chắc sẽ thấy ở trong hoa chuối có một chất rất quí cho sự dưỡng-sinh của người ta, chứ chẳng không.

Đến như quả chuối, lúc còn xanh là một thứ quả rất nhiều nhựa, nhiều bột: người ta thường dùng mà nấu cá nấu thịt ăn có vị ngon lành và bùi bở lắm; đến lúc chín thì quả nó có nhiều chất đường và có hương thơm phưng-phức, đừng làm đồ tổng khẩu sau mỗi bữa ăn thì thật không gì tốt bằng; ta chưa quen dùng, chứ người Âu-Mỹ thì nâng dùng chuối chín vào việc ấy nhất. — Ấy những chuối của xứ *Canaries*, của xứ *Guadeloupe*, của xứ *Costa-Rica* đem xuất cảng bán ở các nước bên Âu-Mỹ mà mỗi năm thu được những số tiền cực to như trong kỳ báo trước đã nói, toàn thì là để dùng vào việc ấy nhiều hơn cả.

Quả chuối chín không những chỉ dùng để ăn ngay như thế mà thôi, người ta lại còn có thể dùng nó mà chế làm rượu, nhất là rượu mật để uống về mùa nóng bức như rượu *bia* thì tốt lắm. Cách dùng chuối để chế làm rượu mát này, trước đây đã có một vị qui-quan nghĩ ra một cách rất giản-tiện, rất dễ làm và rất rẻ tiền, uống nó thực lành, bổ, đỡ khát, và lợi cho đại-trạng tiểu-trạng lắm. Cách ấy đại khái như sau này:

Thì dụ: lấy sáu quả chuối thật chín, bóc vỏ đi, cắt ra từng miếng nhỏ, để dẫy, rồi lấy 4 bánh men *rượu ta*, giã nhỏ ra, rây cho sạch trấu; lấy 25 grammes tửu-thạch-toan (*Acide tartrique*) và 1 k.gr. 800 đường cục, tán cả trộn vào với chuối; bấy giờ mới lấy cái thùng đỗ độ 5 litres nước lã thật sạch, đem đun cho thật sôi lên, rồi bỏ 125 *grammes* che hạt vào, lại đun sôi lên một độ nữa, khi chế đã thôi ra rồi, mới đem chất nước ra mát cái hũ, trong có dựng sẵn chừng 20 *litres* nước lạnh thật trong (chỉ chắt nước trong có dùng, còn bã thì bỏ lại). — Cái hũ ấy tức là hũ để chứa rượu. Người ta đem bỏ chỏ chuối, men, đường, tửu-thạch cao đã trộn ở trên kia vào trong cái hũ nước ấy, rồi lấy một thanh tre quấy đi quấy lại luôn chừng 15 phút đồng hồ, xong rồi vớt lấy lại cứ để cho quấy đều lên một lần cũng chừng 15 phút như thế. Để độ bảy tám hôm cho nó lên men, rồi đem đóng chai nút thật kín, bấy giờ là lúc đã thành rượu dùng được rồi.

Cách làm thì-dụ như thế thì được vừa 25 litres rượu chuối. Tính ra mỗi litre chỉ tốn đến ba bốn xu là cùng.

Ngoài cách dùng quả chuối làm những việc nói trên này, người ta lại còn có thể dùng quả chuối mà chế ra làm bột nữa. Cách chế bột chuối thế nào, trong tờ báo này trước đã nói rồi, tưởng không cần phải nhắc lại đây nữa. Ta chỉ nên nhận kỹ rằng bột chuối là một thứ thực phẩm rất tốt, vừa ngon vừa thơm, vừa quánh; nếu ta biết đem chuối mà chế ra làm bột thì có thể để được lâu không quan ngại gì, mà giá đem xuất-cảng đi bán, chắc cũng được tiền lắm.

Ấy nói về quả về hoa, thì giồng chuối có ích cho ta là thế, nhưng vì ta chưa xét nghiệm cho kỹ lợi-dụng cho cùng ra, thì thiết tưởng cái nguồn lợi về chuối cũng không phải chỉ có thể là *đình-chỉ*: Kia như thân cây chuối là một giồng cây có sợi rất dai, hẳn ai cũng biết, giá người ta chịu lưu-tâm khảo-nghiệm để chế-hóa nó vào trong sự dệt sợi, thì một ngày kia há nó lại không có thể thành ra một thứ nguyên-liệu rất tốt trong kỹ nghệ giới ru? Kia củ cây chuối cũng là một thứ đồ ăn rất bổ rất bùi, nếu người ta dùng khinh thường quá, thì thiết-tưởng nó cũng là một thứ đồ ăn ngon chẳng kém gì xu-hào với cũ cải; mà nếu biết chế hóa ra thì nó cũng có thể ăn bột được, vì củ chuối cũng có bột nhiều.

Tóm lại thì giồng chuối thật là một giồng thực-vật có ích nhiều đường, chỉ tiếc rằng người ta chưa lợi dụng nó hết cách đó mà thôi. Ở các nước tiến tiến ngày nay, mới nói riêng về khoản dùng quả chuối để ăn, mà có nơi đã có thể chỉ nhờ vào đó được trở lên phú túc, chiếm được một cái địa-vị khá quan-trọng trong cuộc thương-trường, thì đủ biết cái nguồn lợi của chuối cũng to lắm vậy.

Ở nước ta thuộc về thổ nhưỡng rất thích-hợp với nghề giồng chuối; nay đương lúc vật ăn đắt đỏ, con đường kinh-tế ngày khó khăn dần, nếu ta chịu lưu tâm chấn-hưng cái nghề giồng chuối lên cho được cực kỳ phát-đạt, ta chịu tìm cách lợi dụng giồng chuối cho thật hết đường, để mà cũng người cùng cạnh-tranh lấy mối lợi, thì thiết tưởng nó cũng có thể giúp cho ta được một mối sinh-lợi to trên con đường kinh-tế thực-nghiệp đấy. Các đứa giồng-giọt của ta nghĩ sao?

Vũ-giáp-Cộng

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 25 Janvier 1923

Trong nghịch Ruhr

1 trọng Pernot mông bổ chuồng-binh sư-đoàn thứ hai ở Đông-pháp.

Các đường hỏa-xa

Nghị-viện đã ưng chuẩn việc làm đường hỏa-xa Kromphe Dalat.

Phi-đạn vô cơ

Một phi hành-gia nước Pháp lên là Bossoutrot bay được 3 giờ 31 phút bằng phi-đỉnh vô-cơ tại Etampes.

Việc trú-binh ở nước Đức

Ở Mayence nhân dân có biểu tình phản đối việc bắt ấn nhà tỷ-nghị nước Đức, có nhiều người phải bắt giữ để yên dân tộc.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux ngày 26 Janvier 1923

Hội-đồng các quan Thượng thư

Các quan Thượng thư và các quan phó Thượng-thư đã hội nghị tại bộ Ngoại-vụ quan Poincaré chủ tọa, các ngài xét về cái vấn-đề các tin tức ở ngoại quốc đồn ra về việc các phương-sách của Đồng-minh thi-hành trong hạt Rhur. Sau hội-đồng xét về các việc vật. Các tin tức đến sau nguyên là các tin bịa đặt ở Berlin gởi đến cho các báo, mà các báo ấy đăng lên thì có thể để được lâu không quan ngại gì, mà giá đem xuất-cảng đi bán, chắc cũng được tiền lắm.

Ấy nói về quả về hoa, thì giồng chuối có ích cho ta là thế, nhưng vì ta chưa xét nghiệm cho kỹ lợi-dụng cho cùng ra, thì thiết tưởng cái nguồn lợi về chuối cũng không phải chỉ có thể là *đình-chỉ*: Kia như thân cây chuối là một giồng cây có sợi rất dai, hẳn ai cũng biết, giá người ta chịu lưu-tâm khảo-nghiệm để chế-hóa nó vào trong sự dệt sợi, thì một ngày kia há nó lại không có thể thành ra một thứ nguyên-liệu rất tốt trong kỹ nghệ giới ru? Kia củ cây chuối cũng là một thứ đồ ăn rất bổ rất bùi, nếu người ta dùng khinh thường quá, thì thiết-tưởng nó cũng là một thứ đồ ăn ngon chẳng kém gì xu-hào với cũ cải; mà nếu biết chế hóa ra thì nó cũng có thể ăn bột được, vì củ chuối cũng có bột nhiều.

Tóm lại thì giồng chuối thật là một giồng thực-vật có ích nhiều đường, chỉ tiếc rằng người ta chưa lợi dụng nó hết cách đó mà thôi. Ở các nước tiến tiến ngày nay, mới nói riêng về khoản dùng quả chuối để ăn, mà có nơi đã có thể chỉ nhờ vào đó được trở lên phú túc, chiếm được một cái địa-vị khá quan-trọng trong cuộc thương-trường, thì đủ biết cái nguồn lợi của chuối cũng to lắm vậy.

Ở nước ta thuộc về thổ nhưỡng rất thích-hợp với nghề giồng chuối; nay đương lúc vật ăn đắt đỏ, con đường kinh-tế ngày khó khăn dần, nếu ta chịu lưu tâm chấn-hưng cái nghề giồng chuối lên cho được cực kỳ phát-đạt, ta chịu tìm cách lợi dụng giồng chuối cho thật hết đường, để mà cũng người cùng cạnh-tranh lấy mối lợi, thì thiết tưởng nó cũng có thể giúp cho ta được một mối sinh-lợi to trên con đường kinh-tế thực-nghiệp đấy. Các đứa giồng-giọt của ta nghĩ sao?

Vũ-giáp-Cộng

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 25 Janvier 1923

Trong nghịch Ruhr

1 trọng Pernot mông bổ chuồng-binh sư-đoàn thứ hai ở Đông-pháp.

Các đường hỏa-xa

Nghị-viện đã ưng chuẩn việc làm đường hỏa-xa Kromphe Dalat.

Phi-đạn vô cơ

Một phi hành-gia nước Pháp lên là Bossoutrot bay được 3 giờ 31 phút bằng phi-đỉnh vô-cơ tại Etampes.

Việc trú-binh ở nước Đức

Ở Mayence nhân dân có biểu tình phản đối việc bắt ấn nhà tỷ-nghị nước Đức, có nhiều người phải bắt giữ để yên dân tộc.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux ngày 26 Janvier 1923

Hội-đồng các quan Thượng thư

Các quan Thượng thư và các quan phó Thượng-thư đã hội nghị tại bộ Ngoại-vụ quan Poincaré chủ tọa, các ngài xét về cái vấn-đề các tin tức ở ngoại quốc đồn ra về việc các phương-sách của Đồng-minh thi-hành trong hạt Rhur. Sau hội-đồng xét về các việc vật. Các tin tức đến sau nguyên là các tin bịa đặt ở Berlin gởi đến cho các báo, mà các báo ấy đăng lên thì có thể để được lâu không quan ngại gì, mà giá đem xuất-cảng đi bán, chắc cũng được tiền lắm.

Ấy nói về quả về hoa, thì giồng chuối có ích cho ta là thế, nhưng vì ta chưa xét nghiệm cho kỹ lợi-dụng cho cùng ra, thì thiết tưởng cái nguồn lợi về chuối cũng không phải chỉ có thể là *đình-chỉ*: Kia như thân cây chuối là một giồng cây có sợi rất dai, hẳn ai cũng biết, giá người ta chịu lưu-tâm khảo-nghiệm để chế-hóa nó vào trong sự dệt sợi, thì một ngày kia há nó lại không có thể thành ra một thứ nguyên-liệu rất tốt trong kỹ nghệ giới ru? Kia củ cây chuối cũng là một thứ đồ ăn rất bổ rất bùi, nếu người ta dùng khinh thường quá, thì thiết-tưởng nó cũng là một thứ đồ ăn ngon chẳng kém gì xu-hào với cũ cải; mà nếu biết chế hóa ra thì nó cũng có thể ăn bột được, vì củ chuối cũng có bột nhiều.

Tóm lại thì giồng chuối thật là một giồng thực-vật có ích nhiều đường, chỉ tiếc rằng người ta chưa lợi dụng nó hết cách đó mà thôi. Ở các nước tiến tiến ngày nay, mới nói riêng về khoản dùng quả chuối để ăn, mà có nơi đã có thể chỉ nhờ vào đó được trở lên phú túc, chiếm được một cái địa-vị khá quan-trọng trong cuộc thương-trường, thì đủ biết cái nguồn lợi của chuối cũng to lắm vậy.

Ở nước ta thuộc về thổ nhưỡng rất thích-hợp với nghề giồng chuối; nay đương lúc vật ăn đắt đỏ, con đường kinh-tế ngày khó khăn dần, nếu ta chịu lưu tâm chấn-hưng cái nghề giồng chuối lên cho được cực kỳ phát-đạt, ta chịu tìm cách lợi dụng giồng chuối cho thật hết đường, để mà cũng người cùng cạnh-tranh lấy mối lợi, thì thiết tưởng nó cũng có thể giúp cho ta được một mối sinh-lợi to trên con đường kinh-tế thực-nghiệp đấy. Các đứa giồng-giọt của ta nghĩ sao?

Vũ-giáp-Cộng

Đông-pháp đối với quan cố Toàn-quyền Maurice Long

Lễ độ vong

Xem điện-tín ở các xứ gửi về thì biết rằng suốt cả Đông-pháp ngày hôm qua đâu đâu cũng làm lễ độ vong cho quan Toàn-quyền Long rất là trọng thể và quan dân đến dự đông lắm. Nhân dân bất kỳ người Tây người bản-xứ, bất cứ người đi Giáo hay đi Thích đều tỏ tình tôn-kính đối với vị đại-biểu đã qua.

Ở Trung-kỳ thì quan Thống-sứ Graffeuil có đọc một bài điếu-văn rất thương công nghiệp quan Toàn-quyền, bài điếu-văn ấy sẽ viết vào vóc để đáng cùng Long phụ-nhân.

Lại Cao-mên, ngoại binh lễ ở nhà thờ thì Hòa thượng cũng làm chay và tụng kinh ở trong các chùa lớn.

Ở Ai-lao thì Trung-kỳ thì thay mặt cho chính cũng có đọc văn tế.

Như vậy thì các phái nào cũng tây theo tôn-giáo của mình mà làm lễ để nhớ ơn ngài.

Về ngày lễ trọng-thể ấy, quan quyền Toàn-quyền có nhận được những điện-tín sau này:

Điện-tín của quan Khâm-sứ Kinh

Lễ điếu tang quan Toàn-quyền Long đã làm sáng hôm nay rất là trọng thể. Nam-triều chính-phủ, các vị hoàng-thân, hoàng tộc, các quan thủ-hiến các tỉ, các sở và hết thảy nhân-dân Huế đều đến dự lễ.

Quan Toàn-quyền Merlin có đọc một bài điếu-tang mà thiếm-chức xin gửi đính theo bản dịch sau đây. Bản dịch ấy sẽ chép vào một bức vóc, sau này thiếm chức sẽ gửi ra nhờ quan lớn giao cùng Long phu-nhân. Suốt các tỉnh trong bản xứ đều làm lễ như vậy cả.

Điện-tín của quan Khâm-sứ Cao-mên

Thiếm chức xin trình quan lớn biết rằng sáng hôm nay tại nhà thờ Poom-penh có làm lễ rất trọng thể để kỷ-niệm quan Toàn-quyền Maurice Long. Các quan văn võ đều đến dự lễ cả, lại có quan thanh tra thuộc-địa Picanon cùng các quan đi với ngài cũng đến dự lễ. Cao-miên quốc-vương vì đi vắng thì có ấy hoàng-thân Montvong đến cũng với các đình thần Cao-miên và nhân dân Pnăp Miên đều đủ lễ đông lắm, đức Giám mục Bouchut làm lễ buổi ấy.

Cũng giờ ấy, các tỉnh nào có nhà thờ thì cũng làm lễ như vậy cả.

Chiều hôm nay, ở trong các chùa lớn sẽ làm lễ tụng kinh cả.

Thiếm chức lại nhờ quan lớn tỏ cùng bảo-quyến quan Toàn-quyền Long lấm lòng buồn rầu của Bảo-hộ và của Cao-miên chánh-phủ cùng hết thảy nhân dân bản xứ.

Điện-tín của quan Thủ-hiến Quảng-châu loan

Sáng hôm nay, tôi 8 giờ rưỡi, tại nhà thờ Pơr-Bayard có làm lễ kỷ-niệm quan Toàn-quyền Maurice Long rất trọng thể, các giám-mục Gautbier làm pháp. Hết thảy nhân dân và mọi phẩm các quan võ trong bạt cùng với các nhà thân hào Trung-hoa, Hội-đồng thành-phố, Hội-đồng thương-mại Tchâtam, các viên chức Việt-Nam đều tới tế một cách rất là đông đủ. Ở các thành-phố, các hội-đồng viện Trung-kỳ đều làm lễ, ấn cũ điện-lời chia buồn đến quan quyền Toàn-quyền, xin ngài chuyển đến bảo quyến quan Toàn quyền Long.

Các hội truyền giáo Thiên-chúa cũng một lòng dự vào cái tang chung của Đông-pháp. Trong khi đức Le-Cronard là khâm-sai của đức Giáo-hoàng đi qua Nam-định, thì ngài gởi lên một bức thư, đoạn sau phụng có câu rằng: « Cái nghĩa vụ của chúng tôi là phải trình ngài biết rằng cái tang ấy cũng là một cái tang cho chúng tôi, như là cho tất cả những người Pháp và nước Pháp. » Phủ Toàn quyền lại tiếp được điện-tín chia buồn của đức Giám-mục, các nhà truyền-giáo dưng ở Keso, của đức Gouin là Giám-mục ở Ai-lao đức Aiya ở Hué v. v.

Các hội tế thiện, các hội ái-hữu của các viên chức cũng các cựu chiến sĩ, các hội trung lễ, các hội đồng nghiệp, các bang Trung-hoa, các nhà buôn lớn cũng có gửi lời chia buồn đến đón đến. Các đại-biểu của các báo quán Việt-Nam có đến dự lễ phủ Toàn-quyền chia buồn. Hội Khai-trí tiến-đức có nhờ quan Châtel thay mặt Hội đặt một vòng hoa trên linh cữu quan Toàn-quyền Long trong khi cỗi đem ngài tại Pnăp.

Phái-bộ Thanh-tra thuộc-địa, ty chánh kiểm-duyệt tài chánh, ty chánh thương thuyền, đội chiến thuyền Viễn-đông, và tất cả các sở thuộc về phủ Toàn-quyền đều một lòng đau vào cái tang chung của Đông pháp, và có gửi những lời chia buồn đến Đông-dương Toàn-quyền.

Bài ca Âu-trí-viên

XLI

Hơ hơ gặp hội an-khang,
Trẻ con thì được vẻ-vang trăm chiều!
Lợi lòng cha mẹ giấn yêu,
Trông non bỏ mộc nắng nâu đêm ngày.

Chẳng nề vất vả đắng cay,
Cui lo cơm nắng áo đầy cho ta.
Nay đã lên bốn lên ba,
Tập ta biết nói dạy ta biết chào.
Ha ha ta sướng dường nào!
Gặp đời khai-hóa gặp trào văn-minh.
Mở cho khai-trí học-hành,
Khoi nguồn tiến-đức tập tành cho ta.
Tay rằng khác mẹ khác cha,
Nàng ta liền-lạc một nhà ấu chơi.
Muốn chơi rủ rỉ có trò chơi,
Muốn ăn sẵn có mọi mài đồ ăn.
Ở ta bảo-mẫu coi chăm,
Cho chơi phải phép cho ăn phải giờ.
Chiều hôm độ bốn năm giờ,
Người nhà đến rước ta về nhà ta.
Ha ha ta trở về nhà,
Mai ta lại đến để mà ăn chơi.
Ha ha ta sướng lạ đời.

XLII

Khai-trí tiến-đức hội to,
Lạc-quyên mới dạy đỡ cho khó nghèo
Trẻ con nó-nức mừng reo,
Nối chân bảo mẫu chạy theo vào vườn
Bảo ban khắp nẻo mọi đường,
Đạy phòng tiểu mất đạy giường ngủ đêm;
Có chăn có đệm nằm êm,
Có phòng ấm-cúng có thêm nghỉ ngơi,
Có vườn cho chúng ta chơi,
Có hoa có quả có người trông coi,
Có phòng trị bệnh hẳn hòi,
Ra vào để có hiện coi báo ngay.
Chỗ đi chỗ đứng đa-dạy,
Đồ chơi lối mới chắn tay thuần hòa!
Trước là ơn mẹ ơn cha,
Nay ơn hàng hội mới ta công trình;
Công người gắp mấy công mình,
Những mong không lớn hiền-vinh hơn người,
Lại mong lễ mãi nối đời,
Trí-quyền một mối, đức người một lên.
Dặt dưỡng công bảo ngã đo,
Biết đường tranh cạnh đua bơi phải cùng.
Giữa trần tỷ kiếp vương-vương,
Thế là trí được đủ đường lo toan.
Mong ơn bảo hộ quý-quan,
Làm người có trí có gan mới thành.
Đời đời thọ-mệnh tiếng nêu danh.

Tin Trung-hoa

Ngày 18 Janvier 1923

Hương-cảng đặc-điện

Liên-quan đến cái chấm-tỉnh Quảng-châu Hùng-Lược, Lý bình Vinh, Hoàng-chí-Hoàn và Ôu-thg-Đức ở Quảng-châu, Hồng-kông-Lao thông

tấn tôi bỏ được cái tinh ấy ». Trích mấy câu sau này ở trong những thư-từ của tiên-sinh, để chứng rõ tiên-sinh dụng công viết văn như thế nào « Tả cảnh một nhà khách-sạn, tôi viết trong ba tháng, làm khi viết không ra vẫn, tôi mỗi đêm kêu khóc... Nghĩ mất gan nhức óc ra được câu văn cũng cam làm, chứ không chịu viết

mà người xem văn quốc-ngữ cũng không ít. Tuy sách Âu-hành nhiều, mà vẫn thấy kẻo rằng hoặc ít, hoặc không có sách khoa-học sách chuyên môn. Chớm trẻ có những sách rẫn dăng cho nên giáo-dục như thế là một tỉ dụ. Ở nhiên Xem như ở nước Pháp, có sách dạy dùng tiếng làm văn có tự điển liệu dùng khi viết văn

Hội đua ngựa Haiphong. — Vừa có nghị-định quan Toàn-quyền cho phép hội đua ngựa Haiphong trong kỳ ngày 28 Janvier này được mở cuộc đánh cuộc ngay tại trong trường đua và có một viên đại-biểu của Ngân khố đến kiểm soát.

Rồi có quan Đốc hội binh-phẩm (về giản bài, văn-từ và lý-luận) sau mỗi một vị hội-viên sẽ theo lòng thành-thực mà nói những ý kiến riêng của mình để cùng bàn bạc với nhau, một cách thực là tự-do thân-thiết, chớ không phải ngại ngùng sợ người chế diễu chê cười. Như vậy có phần bổ-ích cho sự tiến-hộ về đường suy-

khua, xem chúng có khiếp đảm kinh hồn chăng. Đứng như ai chỉ biết thế-thần, nghe kèn chạy thì nam chạy, nghe kèn cướp thì yên nằm, sao nỡ thế? Gần nhau mà chẳng cứu nhau cho đành! Còn thời « hàng long đại kỳ cướp » của các người tuần-phòng xưa nay, lại rất u khả ố. Ông-kiến, còn biết tương lai, tương-trợ, không

điện công-kích. Trần-quỳnh Minh. Hồ-Môn Yến-tắc tuyên-bố độc-lập. Việt-Hán thiết-lộ đặt mới 20 mã. Bốn nghìn quân Việt theo Trần-quỳnh-Minh về Hoè-nhai. Trần-tịch-Nhao và Trần-quỳnh Minh tuyên bố tử-chức. Đông-kế thắng lợi quân đã chiếm lĩnh Sơn-đầu, Giang-môn tứ-lấp tuyên bố độc-lập.

Tin Phúc-kiến

Hoa-sáng-Trí đã bị lệnh cho các quân hạn trong 5 ngày thì tiến về Việt-đông để đánh quân giặc.

Tổ chức Nội-các

Bọn Sá-thành-Hoán và Tiên-điện Nam đến điện về Bắc kinh chức Trương thiệp-Tăng về việc tổ-chức nội các.

Tin Vương chính-Đình

Lê-ngươn-Hồng có khuyên Vương-chính Đình nên nhận chức tư-pháp-bộ trưởng. Nhưng Vương chưa đáo bộ.

Công-phu viết văn

Ai đã cầm bút viết văn tất đã từng cái khổ tâm nghĩ sao cho câu văn lưu-loát đạt được hết tư-tưởng. Viết văn không cần kỳ quá mà cũng không nôm na quá tưởng không phải là việc dễ. Văn quốc-ngữ ta muốn tránh hai điều tệ ấy lại càng khó lắm. vì không dùng chữ Hán thì không diễn hết được tư-tưởng ; nếu mượn nhiều tiếng mới thời ít người hiểu ; viết cho giản-dị lại e là nôm na. Các nhà có nhiệt-tâm với nền quốc-văn đã từng cải khó khăn ấy, nên đã lao-tâm khổ tứ để xây đắp nền văn chương Nam-Việt.

Xin lược thuật truyện sau này để các ngài xem một nhà văn-sĩ Pháp đã khổ tâm về câu văn như thế nào.

***

Khi Gustave Flaubert viết văn, tiên-sinh lưu ý về mấy điều sau này : tìm từ ; gián từ ; viết thảo ; nửa vần lại ; bình văn ; khoái lạc khi viết xong văn. Tiên-sinh chọn đề-mục rất là cẩn-thận. Tiên-sinh không ưa thôi nhiên viết văn, nên mỗi khi viết văn làm sách, ngài ra công hệ cứu. Khi tiên-sinh viết bộ tiểu-truyết *Bouvard* và bộ tiểu-truyết *Pécuchet* dụng công xem tìm tới hai nghìn quyển sách ! Ngài sở trường về lối văn tả thực, chứ không ưa lối văn hoa. Một khi tả cảnh một người đau chân phải mổ xẻ, tiên-sinh có nói rằng : « Suốt một buổi chiều hôm qua, tôi mục-kích sự giải-phẫu đau lắm ; tôi xem đi đọc lại một cuốn sách nói về nghề giải-phẫu trong ba giờ đồng hồ, và tôi có ghi chép. » Trong quyển *Un coeur simple* có một đoạn văn tả về con vẹt, mà ngài cũng nghiên-cứu rất là công phu.

Khi đã tìm được đề-mục, tiên-sinh viết phác bài văn. Trong bộ tiểu-thuyết *Madame Bovary*, ngài viết phác tới 1788 trang giấy. Viết trang bên phải sửa đổi sang trang bên trái. Khi chữa lại cẩn thận đâu vào đấy rồi mới chép thành từng đoạn một. Tả cách bội-đồng các nhà nông-gia, người đau chân phải mổ xẻ, một nhà thương-mại bảy mưu lập kế trong việc buôn bán, tiên-sinh nửa đi đổi lại bảy lần mới xong ! Có khi chữa đi chữa lại mất đến nỗi không đọc được bản thảo nữa.

Trong khi viết văn, Flaubert lưu-ý về những tiếng dùng, bởi vậy tiên-sinh không dùng tiếng nào cũng dùng, cần nào cũng tạo-nhã mà đặt được tư-tưởng. Tiên-sinh nói rằng : « Thật tình ra tôi là một người có tính vọng-vẩn, nhưng lối kiến-tâm nghiêm-cẩn, thế mà những nhà văn-sĩ thi-sĩ còn phải dụng tâm sửa-đổi mãi mới đám viết thành sách có giá-trị vì có công nghĩ ngợi. Huống chi văn quốc-ngữ mới thịnh-hành trong một thời-kỳ ngắn ngủi như thế, đâu có được những văn-sĩ và thương-kiệt lắm. Hãy rằng các nhà trước thuật nước nhà còn phải nghiên-cứu nhiều, rồi mới đem những tư-tưởng hay, học-thuật lý-công-hiền cho quốc-dân. Viết một quyển sách mà được quốc-dân hoan nghênh, thường cái khổ-tâm không nhỏ. — Xuất-bản một quyển sách có giá-trị được mọi người hoan-nghênh về vang cho tác-giả là dường nào ! — Ngoài việc soạn, những sách bổ ích cho đường tri-thức học-vấn, lại còn cần phải lưu tâm đến việc soạn một bộ tự-điển để giúp cho các nhà viết văn sau này, và giúp cả cho người xem văn nữa. Ta xem như bộ tự-điển của Hàn-lâm Pháp soạn trải hơn ba thế-kỷ nay mà cũng hãy còn là xong để biết rằng việc soạn một bộ tự-điển là vĩ đại. Tất phải cả các nhà danh-nho tác-học cùng là những nhà tán-học yêm bác trong nước gom góp tài trí để soạn bộ tự-điển ấy, ngõ hầu nền văn-chương Nam Việt mới có cơ sở vững bền vậy.

Bọc-giả xem tiểu-truyện *Gustave Flaubert*, biết rằng tiên-sinh bao lần bao nhiêu tinh-thần mới soạn ra được những bộ sách văn-chương kiệt-tác ấy. Tất các ngài cũng như kỳ giả đây kỳ-vọng rằng không bao lâu trong làng nho — Tân cựu phái — những bậc tiền-bối thành có công phu viết văn như *Gustave Flaubert* xuất-bản những pho sách về đường trước thuật, về đường văn-chương rất là hoàn toàn để xây đắp nền quốc-văn.

Kỳ vọng thay !

T. Q. B.

Bản Cáo bạch này, kỳ báo 1757, ngày thứ sáu 26 Janvier đã đăng, song nhằm chủ nhật 28 Janvier 1923 và 26 Février 1923 Vậy nay chữa lại là Janvier cho đúng.

CÁO-BẠCH

Kính-cáo cùng các nhà Annam và Trung-hoa lâm nghề kim-hoàn và chữa đồng-hồ biết rằng :

Đến chủ-nhật 28 Janvier 1923, hồi 9 giờ sáng sẽ bán đấu giá tại nhà Tâm-tâm (Hôtel des ventes) số 90, 92, phố hàng Trống, Hanoi, những hàng hóa và đồ dùng về nghề kim-hoàn và đồng-hồ kể ra sau này :

Dầu đồng, đồng dát thành tấm, đồng lá Đồng-hồ treo, đồng-hồ báo thức, đồng-hồ quả quít, đồng-hồ đeo tay, đầu và hộp bằng bạc, đây đeo đồng-hồ, các thứ đồ làm và đồ thay.

Cân để cân vàng, bàn bán hàng, tủ kính, kim, đe, bàn thợ, tủ.

Bán tiền ngay và mỗi đồng bạc phải thêm một hào tiền phí tổn.

Đình giá viên
FLEURY

VIỆC HANOI

Giá bạc. — Kể từ ngày 27 Janvier này, giá bạc ở kho Nhà nước định là 81.10

Thị-giá quốc-trái. — 3 / 58.65 — 4% 1918 64.25. — 5% 1915 1916 75.45. — 5 /. 1920 87 75 — 6% 1920 87.55.

Tàu ở Pháp sang. — Tàu *Angers* mang thư ở Pháp sang, đến ngày 28 Janvier thì ở Saigon sẽ chạy đi Haiphòng và Thượng-hải. Chừng thứ ba hay thứ tư thì đến Haiphong.

Bạn đồng nghiệp mới — Bổn báo vừa tiếp được hai số đầu tờ báo *La voix annamite* là báo của người đồng-bang trong Nam-kỳ viết bằng Pháp văn cũng như báo *Tribune indigène* và *Echo annamite*.

Tờ báo mới này chủ nhiệm là ông Lê thành-Tương, mỗi tuần ra một lần, ngày thứ sáu.

Bổn báo có lời hoan nghênh bạn đồng-nghiệp mới đã ra đời.

Cần hai người vẽ ảnh truyền thần. Hỏi tại hiệu ảnh Thụy-Ký, phố Cửa Đông, Hanoi. 3619

Phòng khám bệnh
của quan Thầy Thuốc tây

Phố hàng Điếu nhà hỏa (Rue des Pipes) số nhà 9. ở Hanoi.

Buổi chiều nào cũng khám bệnh từ 3 giờ đến 4 giờ chiều chủ nhật và ngày lễ.

Phòng nuôi người bệnh, rất sạch sẽ. Chữa các bệnh người lớn và trẻ con. 3602

Thị tham-tá kỳ phó-thông. — Kỳ thi phó-thông tuyển các viên tham-tá hạng năm tại phủ Thống-sứ vừa rồi có những bài này :

(Kỳ đệ nhất)

(Hai bài được chọn lấy một, hạn là 4 giờ).

A — Circulaire d'un Resident aux mandarins chefs de circonscription au sujet des mesures qu'il convient de prendre pour la conservation et le développement des forêts. A cette occasion, le chef de province rappelle l'utilité que présente pour un pays la possession de forêts.

B — Un Tri-huyện rend compte au Résident de la province de l'état de la réforme communale dans sa circonscription. Il explique l'empressement apporté par la population à réformer ses coutumiers. Tous les villages sont actuellement dotés de conseils administratifs et plus des deux tiers ont un budget. Le Tri-huyện énumère les prévisions de recettes ; il s'étend sur l'emploi qui sera fait des doniers communaux

(Kỳ đệ nhì)

(Kỳ hạn 3 giờ)

I — Raisons qui ont justifié l'érection de Namdinh en commune. Comment cette commune est-elle administrée. Comparer à ce point de vue Namdinh à Hanoi.

II — Les tribunaux au Tonkin — Leur composition — Personnes qui en sont justiciables.

III — Pouvoirs du Gouverneur de la Cochinchine et des Résidents Supérieurs — Pouvoirs spéciaux du Résident Supérieur au Tonkin.

TRẢ GIÁ THỰC CAO

Quốc-trái bắt cứ năm nào, hạng nào, mà mang đến bán cho bản-hiệu, sẽ tính một giá rất cao.

HOÀNG-XUÂN-LAN
Chủ hiệu Fonderie Tonkinoise
3669 39, *Phố hàng Quạt, Hanoi*

Ai muốn vào học trường Bảo-hộ ? — Quan đốc trường Bảo hộ có lời bá cáo cho các nhà có con đi học biết rằng đến hết ngày tết tá này có thể nhận được độ ba mươi người học trò ăn ở ngoài để cho vào học các lớp trường Tiên-học (Petit Collège).

Việc xử tử người linh Mare — Mare là người linh đâm viên Serdâm Claudot ở Moncay bị Tòa án binh thứ nhì xử tử và xin chống án thì nay tòa Thượng-thẩm bình lại y như cái án tòa sơ thẩm.

Vậy nay mai người linh ấy sẽ phải xử tử

Muốn bán :

Một con ngựa con độ hơn ba tuổi. Một cái xe đàn bà. Một bộ sa-lông bằng mây. Một bộ bàn ghế bày buồng ăn. Hai bộ bày buồng ngủ. Và các thứ đồ vật nữa. Hỏi tại : Quan Trung-úy *Fabre*, Pavillon 0.14 Rue Maréchal Joffre

3622

Một người bị chọt xe điện ở hàng Giấy — Hồi hai giờ kém mười lăm phút chiều hôm nay, chuyến xe đi số 7 ở phía hồ hồ lên đến đầu phố hàng Giấy, thì dụng phải một người đàn bà đã có tuổi, bánh xe đã nát cả hai chân, máu me lênh láng; lúc vực lên xe đưa vào nhà thương thì người đã bất tỉnh nhân sự, mà ở bánh xe điện hãy còn bê bết những thịt và máu rình vào, sì nom thấy cũng phải ghê mình sởn ốc.

Sở Cảm hàng Điện đã lập tức đến tâm biên-bản và chỏ không vào nhà thương ngay.

Việt-Nam-thanh-niên hội. — Bởi có nhiều hội-viên cần thỉnh, nên Hội đã định cứ trong hai tuần lễ có một kỳ nhóm hội-viên họp tập một lần ở Hội quán, về buổi tối chủ nhật, 7 giờ rưỡi, để thảo-luận ngôn-ly cho mỗ-mang tinh thần-đi và bồi-bổ lẫn cho nhau về đường học-thức tư-tưởng. Mỗi kỳ có một vị hội-viên đã cẩn trước, đem một đầu bài ra giảng cho hội-đồng xem trong 15 hay 30 phút. (Đến bài giảng đã có trước).

CẢNH HOA

Ai đi đến đầu phố Trường-Thi cũng thấy một cái nhà bán Hat-chai-hoa sắt, hoa sứ, hoa vải, chanh, ảnh, gương soi, và các thứ đồ bầy trang sức trong nhà, trong buồng chơi, đồ biếu tết, thực đẹp. — Ông Passerat chủ hiệu « LA PERLE » 11 & 13 Rue Borgnis Desbordes, nhân gịp tết đã chiêu ý người bản xa buôn sang. 3523

Cướp giật rất nhũng. — Chẳng có chợ Đồng-xuân và các nơi đông, ngay ở phố Mới, nhất là chỗ giáp chợ Gạo gần đó, những quân cướp giật độ rày lại thịnh quá. Mới chập tối mà chúng đã thực hành ngón kiếm ăn ấy rồi, nào người mất khẩn, nào kẻ mất ô, v. v. thường luôn luôn tối nào cũng vậy, thậm chí mấy đứa ở đi gánh nước mấy cũng bị cướp mất thôi ! Phần nhiều những người nhà-quê ra tỉnh qua đó là bị chúng lột cướp ! Và lại, cứ vào khoảng quá nửa đêm là chúng khoét cạy cửa những nhà phố ấy. Gần sáng ba bốn giờ, một đứng 5, 6 đứa nuốn chừng như ở thuyền bến lên, họp tụ nhau chỗ mé ô rình cướp giật tận bạn ! Thôi cướp giật thực là những nhiều quá thế !

Một người trong phố lại cáo

LẠI VỀ PHỐ CŨ

Bản-hiệu vì sự tu tạo nên tạm tá lại số nhà 17, phố hàng Giấy. Nay việc công-tác đã thành, từ 1er Février này, bản-hiệu lại thuyên về ở phố Cửa-nẹ (Rue de Pont en Bois, số 8 và 88.

Các quý-khách có phiếu Quốc-trái muốn bán hay là có thư-tín giao thiệp với Bản-hiệu xin cứ viết về đây kẻo lầm.

ĐÔNG-LỢI, LÊ-BÌNH-CẢNH
86, 88, Rue du Pont en Bois, Hanoi
Cần-bạch

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Lễ trọng thề tại nhà thờ — Sáng thứ sáu tại nhà thờ Haiphong đã làm lễ độ vong quan Maurice Long rất trọng thể. Trong nhà thờ vải thâm chăng khắp, đèn điện sáng chưng ở giữa để một cái quan tài phủ cờ tam tài chung quanh thắp nến. Người đến dự lễ đông đến ; ở nhà thờ rộng thế mà ghế bết cả chỗ ngồi. Có mặt tại đó : quan Đốc-lý Dupuy các quan tòa Ân Damoulin Gentile ; quan chủ Điện-bảo Clion các quan lính sự Anh và Nhật-bản cùng các thân bào Tây Nam đông lắm. Lễ bắt đầu từ 9 giờ mãi đến 10 giờ mới tan. Lúc ra về ai nấy có về buồn rầu, song mấy thấy đã biết quan Toàn-quyền Long lẹ thế, dân Tây Nam Haiphong mến tiếc vô cùng vậy.

Nh L.

GIA-LÂM

Cướp. — Đêm hôm 22 Janvier, hồi 12 giờ, một bọn cướp hơn mười đứa, phá hàng rào sau, vào nhà một người thu-ký số Hỏa-xa phố Ngọc-lâm, chúng đánh thầy ta rất đau và đêm một nhát dao vào cánh tay trái. Thầy ta kêu lên thì chúng bỏ chạy, định đốt nhà, song may mắn cho hàng phố quá tá mới dẫn lửa đề cứu chúng nên lửa mới nhá lẹt rơi xuống sân, chứa tắt ngay.

Vì chúng « cổ một » này, dân phố ta vẫn phải coi chừng lắm. Các người có chức-nghiệp canh phòng cũng phải càng nâng cao, chưng đêm mà thấy tiếng kêu cấp cứu thì ta nên giúp nhau, đừng làm hiệp lực, mỗi mất một tay, tả-và rảo, trống mõ

THUỐC CHỮA BỆNH NHỨC ĐẦU

Ngồi là rất cần dùng cho khi một nhọc. Hễn khi nào ít ngủ hay không ngủ được, nhức đầu, nhức gân, đau lưng, đau thần kinh là

TONKINOIS Hanoi.

NĂM NAY
Pháo ta! Kêu lắm!!
Bản-hiệu thường nhận được nhiều commande gửi đến mua pháo, đều

Cuộc đá bóng thi. — Đến chủ-nhật này, hồi 3 giờ rưỡi chiều tại khu đất nhà binh (Stade militaire) sau trại lính khố đỏ sẽ có cuộc đá bóng thi của hội Grand-air (của các nhà giáo-sư) cùng với hội *Association sportive de Tonkinois* (của binh lính).

Nhân dịp xin hội đánh cách nhau

Quan đại-lý cầm máy bay lâm-lượn qua Bắc-ộc, Bắc-ninh, Bắc-giang, Bắc-kỳ quay về tỉnh Sơn-tây, lại lượn qua Bắc-lạy giờ về chỗ cũ hệ máy xuống, mọi người đều vỗ tay mừng rỡ. Máy bay đến 4h đến 5h30 sau có ba chiếc cùng bay lên Bắc-ninh phố

Quan đại-lý cầm máy bay lâm-lượn qua Bắc-ộc, Bắc-ninh, Bắc-giang, Bắc-kỳ quay về tỉnh Sơn-tây, lại lượn qua Bắc-lạy giờ về chỗ cũ hệ máy xuống, mọi người đều vỗ tay mừng rỡ. Máy bay đến 4h đến 5h30 sau có ba chiếc cùng bay lên Bắc-ninh phố

XIN XEM CHO KỸ

Phàm nhiều các qui-khách nam bảo thấy có đăng cáo-bạch của bản-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc

(1) *Gustave Flaubert*, là một nhà viết tiểu-thuyết sinh tại Rouen năm 1821, mất năm 1880. Tiên-sinh muốn đứng-hàn lối văn thơ với lối văn tả-chân ; bởi vậy năm 1856, song bộ sách *Tentation de Saint Antoine*, nói về tự-thuyết triết-học trong sách kỳ, tư-tưởng về văn-chương là lãng. Năm 1862, ngài viết quyển tiểu thuyết *Salammbô*, nói về cách tư tác lại Pai-chân ; năm 1857, ngài xuất-bản quyển tiểu-thuyết *Madame Bovary*, là một ông văn-chương tả-chân đáng 43 lần khuôn pháp, tới là lưu-loát và tả rất đúng với sự thật ; năm 1869, ngài soạn bộ sách *Education sentimentale*, là một quyển sách tả người yếm thế, tình đạm. Đến năm 1871, vào thời kỳ tiên-sinh đã suy-nhược, viết-bản hai quyển tiểu-thuyết *Bouvard* và *Pécuchet*.

Gustave Flaubert là một nhà viết văn có khí-tiết, lại đúng tâm kẻ cứu ; lối văn của tiên sinh cốt lấy gần đi đơn ấy.

Sinh thời tiên-sinh đã viết thư từ cho bà *Georges Sand* ; tiên-sinh bị sức viết rất nặng. *Un cendrier* chết vì làm ba bích.

(2) *Louis Bouilhet* là một nhà thi-sĩ, sinh tại Cany, năm 1824, mất năm 1869. Khi còn nhỏ tuổi, tiên-sinh đã làm tham thơ, thích đi hát. Tiên-sinh vốn tính vui vẻ nên-kỷ. Những vở kịch *Madame de Montarcy* (1856) *Hélène Peyron*, *Dolorès* et la *Conjuration d'Amboise* (1866) làm cho tiên-sinh nổi danh. Bà là những vở tuồng có ý-thú, bộ điệu anh hùng, song học rộng rất nhiều nên. Vở kịch *les Fossiles* là ra những cảnh, tăng tiếp bị khó.

Năm 1866, tiên-sinh hội đàm ăn hành một quyển thi có nhan đề là *Persons et satrapies*, lối văn ấn ái đọc lên thấy gây hứng lại ; nghe được hết trong quyển thì ra ấy tự tuồng thường phẳng phất đến.

Quà tết của hiệu Bào-chế Mon

Nhân dịp tết Nguyên-đán gần đến; Bản-hiệu định hiến các ngài chút quà có ích là HẠ GIÁ RƯỢU BỔ-ĐÀO-MỸ-TỬU — T
xuống mỗi chai 0$25 (hai hào rưỡi), chỉ tính có 2$00 (hai đồng) thôi!
Kể từ ngày 15 cho đến hết ngày 30 tháng chạp ta tức hết ngày 31 Janvier ou 15 Février 1928).

Hiệu bào-chế MONTÈS, 54, phố

(Rue de la Citadelle) Hanoi.
Đấy chính là kính của bản-hiệu.
2040

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC CỦA NGƯỜI VIỆT-NAM

金寶南

BIJOUTERIE — ORFÈVRERIE

NAM-BẢO

Hanoi — 16, Rue de la soie, 16 — Hanoi

CHẾ-TẠO : — Vòng, xuyến, hạt, nhẫn, giầy đeo đồng hồ, giầy treyère, dây giầy, cổn ô, tẩu-bạc, vỹ thuốc lá, hộp thuốc lào, vẻ điếm, v. v... bằng vàng đồng tuổi đúng các vẻ toàn bạc nén. Có nhiều thợ khéo để làm hàng tiền các qui khách đặt tối riêng.

BÁN : — Vàng diệp Vinh thinh-long một đồ thợ (đủ cỡ mặt), ngọc thạch, giầy đeo thời-trang, giầy kim tiền, đồng-hồ quả quít vỏ bạc và vỏ kẽn, v. v.

Buôn bán chắc chắn, tốt lấy sự tin cẩn làm câu.
2041

Xin nhận kỹ kéo lâm

TÂN-LONG

RELIEUR ET CORDONNERIE

72, Rue du Pont-en-Bois, 72 — Hanoi

Kính trình các qui-khách :

Bản-hiệu chuyên nghề đóng giầy và đóng sách đã lâu năm, làm rất kỹ lưỡng, dùng những giá tốt.

Đã được các qui-khách tin dùng nhiều lắm. Nay có một hai nhà buôn hám lợi mua giầy của những kẻ vô tỷ bắt chước dấu của bản-hiệu đóng vào giầy mà bản-hiệu chưa bắt được tang. Nếu các qui-khách lầm mua phải giầy giả hiệu. Vậy xin các qui-khách trông nhận cho dấu bồ-giục và cả hòa long của bản-hiệu, cho khỏi mang tiếng.

Nếu các qui-khách có muốn mua được giầy thực hiệu thời xin gửi thư đến cho, bản-hiệu sẽ gửi ngay.

2082 TÂN-LONG, kính cáo.

NHÀ-ĐẺ MỚI

70, Phố Hàng-Bông Hanoi

Nhà Đẻ quan Docteur PAUCOT có 40 buồng, sạch sẽ, tĩnh mạc, đèn máy, đồ dùng như phòng khách Ô-tên, có người hầu hạ nước nôi, giặt-giũ, và phát áo lọt lòng, sữa, chai nước sông, cồi, và có tủ, có xiêm.

Sự trông nom lại có hai bà Sages-femmes đỡ từ chức rồi là bà Phạm-thị-Lý và bà Ng-thị-Yến ở hẳn trong Nhà-Đẻ hàng Đồng để đỡ đẻ và tiếp đãi các bà, mà tối ngày nào cũng lên thăm bắt mạch khai đơn cũng không lấy tiền. Bà nào muốn tiện mời về đỡ ở nhà cũng được.

Ai bằng huyết, tiền sản huyết bạch, hiếm hoi, muốn chữa để vào chữa cũng được (năm riêng). Xin mời lại xem và hỏi cách thức.

Mỗi bà một buồng 10 ngày. **6$00**
Mỗi bà một buồng, 10 ngày. **10.00**
Mỗi bà một buồng, 10 ngày. **18.00**
Mỗi bà hai buồng, 10 ngày. **30.00**

Ra vào tự do
2567

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

園興東

ĐÔNG-HƯNG-VIÊN

HANOI — 99, Phố Hàng Buồm, 90 — TONKIN

Giây mới số 272

HIỆU CAO-LÂU VÀ TẠP HÓA

Bản-hiệu mở từ năm 1893, là một hiệu cao-lâu Trung-hoa mở trước nhất ở Hà-thành này. Nhà cửa rộng-rãi lịch-sự, có phòng nhỏ để quý-khách ngồi riêng và phòng lớn để đặt tiệc to.

Các quý-khách muốn đặt tiệc tại bản-hiệu, hay là đem về nhà cũng được, giá cả phải chăng.

Các món ăn Tây đều làm được cả, và cách nấu-nướng vừa-vặn, trong-sạch.

Nay bản-hiệu được phép bán cho cả binh lính Tây, Nam, xin mời các ngài chiếu-cố cho.

Avant : MM. Cư — Koông — Thìm — Thuông — Đàn.

Mong rằng thành phố sẽ vui lòng đến chứng kiến cho đông để khích-khuyến thể-dục và để chứng kiến cái tài của hai hội.

Nhà binh sắp mở hội. — Nghe đâu đến 24 Février tới nơi này nhà binh ở thành-phố ta sẽ mở một hội thể-dục. Hiện nay ở miếng đất sau trại lính khố đỏ đang sửa sang một cái đường vòng tròn để thi xe đạp và thi chạy chân. Hội thể-dục này rất trọng thể, nhiều cuộc thi về thể-dục này sẽ rất ngoạn-mục. Hiện chương-trình đương xếp đặt, bao giờ có sẽ đăng lên báo để chư độc giả biết.

Chụp ảnh lấm bành. — Trước khi quan Đốc Laurès về nghỉ tại qui-quốc, các giáo-sư cũng ngài và quý phu-nhân có chụp một bức ảnh ở trường Nord để làm kỷ-niệm.

Được tin ngài sắp về nghỉ, các giáo-sư ai cũng mến tiếc. Chưa biết hôm nào ngài đăng trình và quan nào về thay ngài.

SƠN-LA

Tàu bay. — Dân thái linh Sơn-la đang ngong ngóng tàu bay đã hai ba năm nay rồi vẫn chẳng thấy gì cả. Mãi đến hôm 24 Décembre 1922 mới có 3 chiếc ở Hanoi bay lên, chiếc thứ nhất một quan thiếu tá cầm máy, chiếc thứ hai một quan đại-úy, chiếc thứ ba, một quan trung úy và một quan thiếu-úy cầm máy, bay đến Sơn-la vào hồi 9 giờ sáng, dân sự dua nhau đến xem đông như nước chảy, vì hai hôm trước quan trên đã thông sức cho nhân dân, ai muốn xem lâu bay thì đến hôm 25 lên lĩnh mà xem. Hôm đó gió mưa phùn, song cũng chẳng giảm mất sự vui thích của dân-gian, mà lại thêm người bỉ cháu, người bỏ coi kẻ khuân gói, đặt đìu nhau lũ lượt đi xem.

Tàu đến rơi hạ xuống chỗ đất đã làm sẵn ở Hong-bông gần Bản-mai, đường Mai-sơn đi Sơn-la vậy hãy giờ có các quan binh chung đến đón các quan phi hành-g.a, cả các quan châu cũng đến nữa, quan chánh Sứ xin cho quan chánh tri-châu Mai-sơn Cầm-văn Oai được cưỡi tàu bay bay thử tài chiếc tàu đó quan đại-úy cầm máy. Khen bay cho quan Cầm-v-Oai đã được cái danh dự nói máy bay ai trông thấy cũng tấm tắc khen thầm.

Hàng bên Pháp mới sang

Bản hiệu mới nhận được các thứ hàng dùng về mùa rét để may quần áo tây : drap fantaisie, gabardines coiffeurs pour complets, laine pardessus et tissus imperméables và các thứ mũ dạ, etc...

HỢP-KÔNG-THÁNH

99, Rue de la Soie

HANOI

3354

Lại về chốn cũ

Phiếu LỢI-THÁI ở phố Hàng Bạc số 104 nay mới dọn về nhà cũ số 110.

Nhân tiện kính trình quí khách và các tỉnh xa được biết hễ các ngài hỏi giá vàng mà bản hiệu đã có gì ý thép trả lời, nếu thuận giá thì xin gửi Commande bằng giấy thép ngay, bằng chậm trễ năm bảy ngày, mà vàng lên giá thì bản-hiệu lại phải tính theo giá mới.

2066

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài được biết rằng : tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy nếu hết qui hạn nào mua thì gửi tiền cho bổ không có tiền gửi theo giấy mua thì bản-quán không trả lời. Mua báo thì tính từ 1 tháng trở đi cho đến hết tháng.

Giá bán **6$40**

Chơi chán giá lại được **5$40**

cả cuộc.

BÀNG VÀNG DIỆP THỰC TỐT

Thực các quí khách, trông chừng giá vàng một mảy mốt cao nên chúng tôi chế thứ chiếu này giá bán cực rẻ chơi chán giá lại tính theo thời giá không thiệt.

Giá bán mỗi cái nặng 1 đồng cân 6 p.10 *cả cước.*

Muốn trích tiền, thêm 0 p.20.

Muốn khắc nặng thêm thời cứ mỗi 5 phân thêm 2 p. 60.

Các ngài chiếu-cố xin gửi tiền cho chuẩn, trong 24 giờ thời xong xin gửi luôn ngay, bằng gửi contre remboursement.

3024

TONG-YUNE-TAI

49, Phố Hang Ngang. — HANOI

Được thưởng gì??

Đấu-xảo Marseille đã tan cuộc từ hôm 15 Novembre 1922, thế mà xem ra trong các nhà làm mũ ở xứ Đông-Pháp này chỉ duy có bản-hiệu chịu tốn mà đem các thứ mũ đến trưởng đấu-xảo Marseille thôi, nay bản-hiệu mới được tin ở bên Pháp sang rằng Hội-đồng đã xét thưởng xong mà dã mông-thưởng cho bản-hiệu một cái « Médaille » Bội-tinh vàng ; vậy xin có nhời kính-trình các ngài biết và mừng cho nghề làm các thứ mũ nỉ khăn của bản-hiệu đã tấn-bộ lắm rồi.

Nay kính

HAI-CHINH

76 Phố Cầu-Gỗ 76

HANOI

Hiệu LEROY mới thêm thợ, chữa khỏi các bệnh kỳ; muốn ngủ cho ngon giấc thì nên dùng thuốc *Neurinase*. Thuốc này hiện quan Đốc-sử Leroy sai quản các nhà thương ở Bắc-kỳ đi cho là một thứ thuốc rất hay và không có nguy hiểm gì cả.

Ở các hàng bào-chế to đều có bán cả.
2056

PHÒNG - THĂM - BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thương thư đệ nhứt đẳng Bắc đẩu bội-tinh. Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Said Ai-cập Huế

Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai

Giờ khám bệnh : Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 14 — đến 17 —

KHÁM BỆNH : Giá 3 đồng một lần

XIN GIẤY LÀM CHỨNG : GIÁ 1 $ 50

Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA LONG, 32, cửa nhà số 236

3018.

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis Phố Mới), Hanoi

MÁY NÓI SỐ 248

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chấn-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

Qui-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

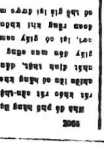
2046 **BÁO-THỊNH** kính cáo.

BUÔN TẠI GỐC,

BÁN TẠI NGỌN

Có lời kính đạt các Quan-khách hiện Công-ty chúng tôi mở xưởng tại Hải-phòng làm đủ các thứ ghế mây kiểu « Thonet »

Chaises
Canapés
Fauteuils
Rocking-chairs
Porte-manteaux
Tables et Lits

Quý-khách ở xa cần thứ nào, mua buôn hoặc mua lẻ xin miệt thư cho Công-ty chúng tôi sẽ gửi ngay kiểu-mẫu và giá-cả để các Quý-khách biết.

Marque "LION"

NAM-TÂN

66, Boulevard Bonnal, 66

HAIPHONG

2002

興 CHẤN-HƯNG 振

建德天寶興泰盛合

Bản hiệu xin trân trọng kính cáo quý khách rằng : Bản hiệu mới nhận được các thứ hàng dùng về mùa rét để may quần áo tây : drap fantaisie, gabardines coiffeurs pour complets, laine pardessus et tissus imperméables và các thứ mũ dạ, etc...

HỢP-KÔNG-THÁNH

99, Rue de la Soie

HANOI

3354

Ngài nào có phiếu quốc-trái hoặc phiếu cổ-phần này trái phiếu của các hội Công-Thương khác muốn bán thì xin mời quá-bộ lại hiệu tôi xin tính giá thiệt cao vì có người cần dùng nhờ tôi mua hộ nên được giá hời lắm lắm.

Này kính-bạch,

ĐỨC-LONG Thương cục

55 90, Phố Mã-Mây, Hanoi

(Tonkin)

CÁC CUỘC ĐI XEM

然 SẤN-NHIÊN 然

Tối thứ bảy :

MẠNH Á KỲ TIÊU CỰC

(Tích mới soạn)

Sự tích thật là éo le, đây-tớ giả làm chủ nhà, thầy bói cũng biết đi hát, xem rất buồn cười

Tối chủ-nhật :

PHẠM - CÔNG CÚC - HOA

Diễn cho Tào-thị phải lòng giai, đánh đuổi hai con chồng đi ăn mày, hát toàn giọng hát chèo, nghe rất êm tai.

Tối thứ hai :

TỪ MỸ KỲ PHÙNG

CINÉMA PALACE

(Nhà chiếu-bóng lớn phố Paul-Bert)

Tuần lễ từ thứ tư 24

đến thứ ba 30 Janvier 1928

Ba buổi ban ngày thứ năm và chủ nhật nhớp từ 5 giờ chiều, thứ bảy nhớp 5 h. 30

CHƯƠNG-TRÌNH

THỜI-SỰ « ÉCLAIR »

Các việc lớn trong thế giới

PHƯƠNG TÂY

Bi-hài kịch chia làm 6 hồi

Trích ở bản tuồng của Henry Kistemaeckers tên tỉnh. Albert Capellani bầy bài trí. Cô Mozinova diễn rất chính, thập lời thứ 1 và 2

Nghỉ

PHƯƠNG TÂY

Hồi thứ 3, 4, 5 và 6

Ngày nào cũng có nhạc, chỉ trừ tối thứ hai và chiều thứ bảy

華 PAO-VA 寶

28, Phố Hàng Bồ, Hanoi

輸入各種門面通行內河寶船

Chúng tôi có lời kính trình các qui-khách biết rằng chẳng những là chúng tôi là đã chiến khách, cho nên không những là bán giá thật rẻ, lại còn càng ngày càng thêm hàng lên cho đủ mọi thức, không kể những đồ vàng bạc thường dùng, chúng tôi lại có buôn ở bên Hồng-kông và Shanghai những đồ trên chân, hồ phách, ngọc thạch, nỉ lông lại là đồ của thợ thủ thỉ rất quí, lối cổ, lối kim mà ngày nay ở nội Việt-Đông đang quen. Chúng tôi lại có bán cả mọi thứ đồ sứ Giang-tây như là lọ, bát, tứ bình bằng sứ, vân vân.

Càng kỳ thay vừa rồi, bản-hiệu lại mới thỉnh thêm được giảm ăn tay thợ khéo ở bên Tàu sang, nào là thợ kim-hoàn, nào là thợ chiếu các thứ đồng bỉ. — Xin các qui-khách chiếu-cố cho thời chúng tôi lấy làm cảm ơn lắm. Các ngài đến xem, chúng tôi cũng xin nghiệm tiếp một cách rất lịch-sự.

PAO-VA

Orientist. n° 28, Rue des Cantons Hanoi

Thuận - Thành

BOTTIER-CHAPELLIER

7, Rue des Cuirs, Hanoi

(86 ?, phố Hàng Hòm)

Dịp tết ta tới nơi này

NÊN ĐẾN

Hiệu MAZOYER & Cie

58 98, Phố hàng Trống, HANOI

(Ngang cửa hội quán hộ Kim-Trí-Tiên-Đức)

Distillerie du Nord

NGUYỄN-VĂN-MÃO & Cie

31, Bd Henri d'Orléans, Hanoi

Chữa bệnh đau ngực và các bệnh yếu sức bằng dầu gan cá thu viên

Thường thường tôi thấy nhiều người bệnh dùng dầu gan cá thu nước kêu uống vào mồm thấy hôi khó chịu, cho nên thường họ không chịu được mùi hôi ấy mà phải bỏ không dám dùng

Do Võ Phi Hùng Chi Hồ Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiêu Đẳng chủ trì thực hiện sách điện tử Quán Văn Đường

mũ,
đủ các kiểu giá tính trung bình.
Có catalogue để biếu các quí-khách.
NGUYỄN-TIẾN-HẢM,
3053 bính cáo.

CỬA HÀNG
GUIONEAUD FRÈRES
BORDEAUX — HANOI — HAIPHONG
RƯỢU VANG — RƯỢU MÙI — ĐỒ HỘP THỰC-PHẨM ĐỦ THỨ
Hiệu buôn bán đứng đắn thật-thà — Hiệu mở ra ở xứ Bắc kỳ từ năm 1890

Có lời bá cáo cùng bạn hàng bản-quốc biết rằng : nhân dịp tết ANNAM bản-hiệu có sẵn nhiều thứ rượu vang uống thường thật tốt, rượu vang quý thượng hạng, rượu sâm-banh rất ngon, rượu mùi đủ các thứ rất quý, cùng kẹo chocolat với mứt lâm bằng các thứ quả bán giá hạ hơn tất cả các nơi khác.

Vì giá đã tính hạ rồi nên bán hàng đến mua không bớt nữa. Mà bản-hiệu đoan rằng các thứ hàng bản-hiệu bán là thực hiệu cả.

Xin Bạn-hàng có lòng yêu đến mua thử sẽ nếm xem với khẩu giu luôn thể !!!
3052

Quý-khách mua hàng, ngài nào cắt mảnh cáo-bạch này mang lại, bản-hiệu xin tính giảm giá 5 phần. 3519

Nước hoa vệ-sinh mới sang

Kính trình các quý-khách biết rằng hiệu tôi bán thứ nước hoa Jean de Parys gọi là Arôme des Fellahs dùng để tiếp thuốc-lá, thuốc-điếu và xì-gà.

Lại có bán đủ các thứ như sau này : nước gội-đầu, ca-rem, phấn, xà-phòng thơm, dầu vân.

Bán tại hiệu VŨ-QUANG-PHÚC
Thầu-khoán
48, Phố nhà Thờ, 48, Hanoi
Bộc-quản Bai-lý Bắc-kỳ.
Bán sắt và bán lẻ, giá tính phải chăng 3068

TRỜ-THIÊN-ĐƯỜNG
Phố Hàng Long, số 30
Phòng giấy ở Hàng Phèn, số 29
(Rue du Vieux Marché)
Hanoi

Bản-hiệu mới xin được phép chuyên-trị về việc bảo hộ cả đủ các thứ đồ và các thứ đàn nhạc cho thoả lại có cả một bọn thường để đi phá quan, trị ngoại, lắt hộ đưa tinh, và một bọn kèn tây thổi việc hộ thì rất là vui vẻ, mà thổi về ý ốc hiền thì rất là buồn rầu. Giá hạ giá rất rẻ. Cần người ở xa muốn thuê bản-hiệu cũng tin nhận. 3063

Bản-hiệu bán buôn, bán lẻ, giá tính rất rẻ. Xin các quý-khách chiếu cố đến cho.

Quý-khách ở xa muốn mua thứ rượu gì hay hỏi han điều gì xin cứ viết thơ cho bản-hiệu thì bản-hiệu xin trả lời ngay.

Ông nói số 867
2073

NAM-HƯNG-THÀNH
18, Rue des Caisses, 18
(Phố Hàng-Hòm)
HANOI

Kính trình các quý-khách biết cho rằng : Bản-hiệu xưa nay vẫn chuyên nghề làm sơn vẽ theo lối Nhật-bản, và lối Annam như là các thứ khay, hộp, trạp, quả, vân vân. Các thứ đồ nết như hoành phi, câu đối, cuốn thư cũng các thứ tranh cảnh bằng sơn vẽ vào kính hay là vào vải và các thứ ghế bàn uốn bằng song làm dung kiểu chắc chắn, cẩn-thận sơn bền mới trông rất nhã.

Bản-hiệu bán buôn và bán lẻ ; Lại có bán đủ các thứ hàng Saigon hàng tốt, hạ giá hơn các nơi.

Các quý-khách ở xa muốn mua, gửi giấy về bản-hiệu xin tính giá phải chăng và gửi hàng theo cách lĩnh hóa giao ngân. (Contre remboursement).

Xin các quý-khách chiếu cố. 2087

Như thế thật những người dân sẽ được dùng những chất dầu cá.

Trước khi ăn cơm sáng và cơm chiều mỗi bận dùng 2 viên là đủ, chỉ tiêu với ngụm nước chè hay nước là cũng được.

Giá mỗi chai chỉ có (0$90) chín hào, mà dùng lại được những 12 ngày.

Những ai gái nào ở xa nhà gia mà phải chịu nhiều tiền phí tổn cho các phụ trạm để nhận hàng, như thế thì được lắm, là đặt cho các ngài qua, vậy chúng tôi tưởng các ngài nên chờ có đợi Hanoi thì đến nhà hàng Ba chuông, ngay giữa phố Tràng-tiền, số 64, đấy chính là nhà ông MONTÈS có bán các cá hộng đựng chai và hạng dầu cá viên.

Dầu cá của bản-hiệu thực trong sạch mà mầu nước trông thực là đẹp, giá bán chỉ có một đồng sáu hào (1$60) một chai lít, tám hào rưỡi (0$85) một chai nửa lít mà thôi.

Nay kính
PHARMACIE MONTÈS, 64, Rue Paul-Bert, Hanoi

Hiệu GIU-ÍCH *tức là Công-ty* CHU-VĂN-MINH *ở Haiphong, đường Sadi-Carnot, số 115 có nhà máy nấu dầu và chế các thứ sơn tây đủ các mầu đặt dầu* CON GÀ VÀNG.

Sơn rất tốt, giá bán phải chăng, xin đồng-bào chiếu cố nội hóa, có viết thư cho bản-hiệu lấy mẫu, sẽ xin gửi biếu ngay. 2055

PHAN-THÁI-THÀNH
HANOI — 4, Rue des Cantonnais, 4 — HANOI

MỚI ĐẾN : LÁN KIỀU, NHIỀU MÙI RẤT ĐẸP

BÁN BUÔN VÀ BÁN LẺ

Đủ các thứ bàng Tàu, hàng Tây, hàng Ta, hàng Saigon và các thứ vải
Bản-hiệu lại có thợ may rất khéo để may quần áo ta và quần áo tây đủ các lối

NHỮNG ĐỒ TƠ LỤA HIỆU C. J. BONNET LÀ TỐT HƠN CẢ
PACHOD Frères & Cie LYON

MẤY LỜI KÍNH-TẠ

Từ khi bản-hiệu dự cuộc đấu xảo riêng tại kỳ hội-chợ thứ tư, mông ân hội-đồng ban thưởng cho GIẢI NHẤT trong nghề làm giấy tây, giấy ta, có nhiều ngài gửi thư đến mừng bản-hiệu, vậy bản-hiệu xin có lời kính tạ các ngài, và xin hứa rằng từ nay về sau lại cố gắng thêm nữa cho càng ngày càng tinh xảo mãi lên để các ngài chiếu-cố cho và cho xứng cái GIẢI NHẤT của hội-đồng ban cho vậy.

Nay kính tạ
PHONG-TÁI
Hiệu Annam đóng giấy
43, phố hàng Điều (Pipes), Hanoi

Thuốc lở châu-phách-tán

Thuốc lở châu phách này, rất chóng sạch mau, mà chóng khỏi, bất cứ trẻ con người lớn, tìm ra phải lở sâu quảng sâu xương sài chàm cam khoét, thêm lên ăn tai, thối tai. Các chứng lở ngứa ngoài da, bỏi đầu khỏi rễ, lọ nhỏ giá 0$ 80, lọ nhỡ giá 0$ 50, lọ nhỏ giá 0$ 15, mua buôn nhiều có trừ hoa hồng. Thuốc này và thuốc cao rang, thuốc đau bụng kinh niên, thuốc bảo thận hoàn, đều là bản-hiệu mới tinh chế ra cả, mà kỳ Bội-chợ Hanoi vừa rồi bản được các thuốc ấy rất nhiều, các hàng tạp-hóa và các hàng bảo chế các tỉnh hiệu đã nhiều nơi mua buôn để bán lẻ. Các nơi đã bán-dịch có bán hộ như sau này : hiệu *Đức-Bình-Tự*, 136, phố hàng Bông, Sơ bán bán lẻ, 63, phố hàng Bông, hiệu *Sinh-Hoa Đường* 83, hàng Bông, nhà in *Đông-tinh Ấn-quán* 82, hàng Gai, nhà in *Thực-Nghiệp Ấn-quán*, 42, phố Bờ Hồ Hoàn Kiếm, hiệu *Đông-Hưng-Viễn* bán cao-lâu và hiệu *Vĩnh-Hợp-hành*, hiệu *Hạnh-Hóa-Đường* bán bảo chế hàng Buồm, hiệu *Yen-Xuân* chụp ảnh, 42 hàng Bồ, hiệu *Yen Xuân-Đường* lớn 12 hàng Trống, hiệu *Thuận-Lợi*, 11, phố Cửa nhà thờ, hiệu *Gia Long*, 18, phố Tiên-tsin, hiệu *Vĩnh-Lợi-Vinh*, 88, hàng Bồ, hiệu *Quảng-Lợi* 23 v hiệu *Bảo Hợp*, 37, phố Chợ nhiều cô, hiệu *Vĩnh-Xương*, 27, Hà-trung, hiệu *Phương-Đình*, 100 Cầu gỗ, hiệu *Phạm-xuân-Trang*, 62, hàng Bạc, hiệu *Hưng-Long*, 27 hàng Đ i Đào, hiệu *Hạnh-Nhân-Đường*, 81, và hiệu *Hưng-Tường* 93 Phúc kiến, Haiphong, hiệu *Hợp Hưng-Long*, 33, phố khách Haiphong, hiệu *Hoa-Sinh-Đường* 167 phố Khách và hiệu *Quảng-Lợi-lợi* 25 hàng Song Nam-định, hiệu *Văn An* phố Tân trật tỉnh Yên bày hiệu *Đức-xương* phố Việt lợi tỉnh Việt trì, hiệu *Đức-Phong*, 166, phố Đông-thi Hải-dương, hiệu *Phúc-Hưng* bán tạp hóa Phủ-yên, hiệu *Xuyên-hi* số may to tỉnh Văn-nam, hiệu *Sin-Cheong* 41 Wing lee Hong kong. Các nơi kể trên có bán bộ cả thuốc thấp xin người và các thuốc cần dùng khác nữa, đều công bán cả. Xin các quí-khách chiếu cố

Bản-hiệu VĂN-XUÂN-ĐƯỜNG
Số 217, phố Tiên-tsin, Bắc-ninh (Tonkin)
Cẩn bạch

Nhân dịp tết Nguyên-đán An-nam này

TRONG VÒNG CẢ THÁNG FÉVRIER

AI ĐẾN MUA HÀNG TRẢ TIỀN NGAY TỪ 2$ TRỞ LÊN

Tại Hiệu Bào-chế CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert (trước cửa hiệu Gô đa trông sang)

thì hiệu ấy sẽ tặng :

Hoặc 1 lọ EAU DE COLOGNE thượng thượng hạng

Hoặc 1 chai lớn VIN TONIQUE RECONSTITUANT số 33,500

để chiêu hàng cho bạn hàng biết cái giá-trị đặc-biệt các hàng-hóa của bản-hiệu

Số 56

TỤC TÁI-SINH-DUYÊN

(Bộ này cũng tiếp theo sự-tích Mạnh-lệ-quân, của Hương-diệp phu-nhân, một nhà nữ-sĩ thuở xưa soạn ra. Soạn theo lối đàn-tự, nay xin dịch thành văn xuôi để hiến các độc-giả)

NGUYỄN-BỈNH-MỤC dịch thuật

Quyến-xương lại tâu rằng :

— Muôn tâu thượng-hoàng, kẻ hạ-thần nghĩ được một kế : đến ngày nguyên-tiêu này, mở hội hoa-đăng, kẻ đi người lại rất đông, hôm ấy thượng-hoàng vi-phục (1) cùng kẻ hạ-thần lẻn đi thì quyết không ai biết, nhưng việc này phải-xuất, lỡ thiên-hạ lấy làm kinh-dị, vậy thượng-hoàng nên để một tờ thánh-dụ lại, nói rõ việc đi tu-hành trước là để yên lòng thái-hậu và thánh-thượng, sau là khỏi thiên-hạ nhân-dân khỏi phải nghi-ngờ vậy.

Quyến-xương nói chưa dứt lời thì thượng-hoàng đã vỗ đùi mà khen-ngợi rằng :

— Nếu vậy hay ! nếu vậy hay ! Kế ấy thật là thần-diệu ! Nhưng nhà-ngươi nên cẩn-thận, cứ sửa-soạn đồ hành-trang mà chớ tiết lộ cho ai biết.

Quyến-xương tâu rằng :

(1) Vi-phục nghĩa là mặc áo như người thường, để cho không ai biết mình.

— Đồ hành-trang, kẻ hạ-thần xin sửa-soạn sẵn ở nhà, bất-tiết phải lấy tại trong cung. Việc ấy đã có kẻ hạ-thần, xin thượng-hoàng chớ lo-ngại.

Thượng-hoàng gật đầu khen phải. Đến ngày nguyên-tiêu, thượng-hoàng truyền mở cuộc hoa đăng. Thần-dân mừng-rỡ, kéo nhau đi xem hội. Vua *Anh-tôn* và *Phi-giao* hoàng-hậu cũng có ý vui, chỉ có thái-hậu không ra thưởng hoa-đăng thượng-hoàng mới vào cung để thăm thái-hậu.

Khi vào tới nơi, thấy thái-hậu âu-sầu buồn-bã, liền cầm lấy tay mà yên ủi rằng

— Hôm nay có cuộc vui, sao thái-hậu lại không ra ngự thưởng. Thái-hậu ơi ! thái-hậu vốn là một bậc nữ-trượng-phu, vậy cũng nên đạt lý, chớ quá thương cha mẹ, không biết gìn vàng giữ ngọc, để thay ta mà lo liệu các việc ở trong cung. Con ta hễ con ít tuổi lên nối ngôi vua, cũng cần phải có thái-hậu trông nom giúp. Vả ngày nay *Bản-vương* và *Triệu-vương* đi cả, *Ôn-phi* và *Mai-phi* cũng theo đi, trong cung vắng-vẻ, thái-hậu cũng nên cố gượng tươi cười để khiến cho ta được vui lòng vậy.

Thượng-hoàng nói xong, lại cười hà hà. Thái-hậu nghĩ thầm : không hiểu có sao hôm nay thượng-hoàng lại nói mấy câu kỳ-dị như thế. Ngẫm nghĩ hồi lâu mới nói với thượng-hoàng rằng :

— Thượng-hoàng ơi ! thượng-hoàng cho thấy tôi đau yếu mà có ý lo phiền. Tôi sở-dĩ không thường hoa đăng là vì còn có tang hai thân tôi, chứ không phải tôi quá ư bị thương gì vậy. *Hán-vương* và *Triệu-vương* đều ít tuổi nhưng có *Ôn-phi* và *Mai-phi* đi theo thì cũng chẳng ngại gì. Hôm nay thượng-hoàng đi thưởng cuộc hoa đăng, nên mau mau trở về, tôi sẽ truyền nội-giám đặt tiệc tại trong cung để đợi thượng-hoàng đó.

Thượng-hoàng mỉm cười mà bảo rằng :

— Đa tạ chỉ thịnh-tình của thái-hậu, nhưng đợi khi nào thái-hậu thật được khỏe-mạnh, bấy giờ ta sẽ cùng nhau uống rượu vui.

Bỗng thấy nội-giám quì tâu, xin rước thượng hoàng đi xem hội hoa đăng. Thượng-hoàng đã đứng dậy, nhưng lại cố ý ngần-ngại mà bảo thái-hậu rằng :

— Tôi đi ! thái-hậu ở trong cung, liệu gìn vàng giữ ngọc nhé !

Thái-hậu cũng đứng dậy tiễn mà đáp rằng :

— Thượng-hoàng nên mau mau trở về, kẻo khiến tôi mong đợi.

Thái-hậu nói xong, thượng-hoàng ngảnh lại bảo *Hưng-bình* công-chúa rằng :

— *Chu-vương* đâu ?

Hưng-bình công-chúa nói :

— Hiện tô-đệ đã ở *Ngũ-phượng-lâu* để cùng hoàng-huynh hóa giải tại đó !

Thái-hậu liền rẽ đến cửa cung, rồi trở vào ngồi một mình nghĩ quanh nghĩ quẩn, nghĩ thầm Quái lạ ! mấy câu thượng-hoàng nói vừa rồi, bình như có ý tò-hiệt ta vậy. Nào là đặc-đò các công-việc, lại cầm lấy tay ta, nước mắt chảy quanh, khiến ta ngẫm-nghĩ luống những đau lòng đứt ruột. Hay là vì *Lam-diệt* (tức *Triệu-lân*) xem mạch ta, tâu với thượng-hoàng là ta bệnh nặng, cho nên thượng-hoàng mới ân-cần mà khuyên-giải ta như thế. Thượng-hoàng ơi ! ta cũng đã-tạ cái lòng tử-tế của thượng-hoàng, nhưng phải đến chín chết cả-lao thì không thể nào ngồi cho được. Nhà ta hiện nay đến hàng vinh-quí, nhưng tế-vợ chưa biết ngày nào. Ta vẫn thường *Phi-giao* hiền-thục giống tính, cho nên mới tuyển vào cung, sẽ cậy lại sinh ra lộng quyền, làm nhiều điều trái phép. Giá-sử *Hàng-hóa* có sự bất-trắc, ta còn mặt mũi nào mà trông thấy *Vệ* vương phi. Nếu không có lời *Giu-tường* công-chúa tâu thì *Phi-giao* kia ta chỉ đưa mới lưỡi gươm cho rảnh chuyện. Chẳng lẽ ta đường đường là ngôi thái-hậu, mà lại chịu để một con yêu-quái làm nhiễu-loạn chốn cung-vi.

Thái-hậu ngồi đợi mãi cho đến bốn canh ba, không thấy thượng-hoàng về, mới sai nội-giám sang cung thượng hoàng hỏi. Hồi lâu, bỗng thấy nội-giám về, hoảng-hốt mà tâu rằng :

Muôn tâu thái hậu ! thật là một việc rất lạ !

Thái-hậu liền kinh ngạc mà hỏi rằng

— Việc chi thế hở con ? mau mau nói cho ta nghe.

Nội-giám tâu rằng

— Muôn tâu thái-hậu ! không thấy thượng-hoàng đâu cả

Thái-hậu nghe nói, nét mặt tái mét, đứng dậy mà hỏi rằng :

— Ô-hay ! lại sao lại không thấy thượng-hoàng đâu cả ?

Nội giám tâu rằng :

— Muôn tâu thái-hậu ! Kẻ hạ thần nghe thấy mọi người trong cung đều nhao nhao nghị-luận, nói thượng-hoàng vi-phục cùng nội-giám *Quyến-xương* đi xem hội hoa-đăng, đến bây giờ chưa về cung. Hiện nay dưới hết người xem ra ngoài, bốn phía cửa thành đều đóng kín cả.

Hàng quốc-trượng đi đem cấm-binh đi nghênh-giá mà chưa tìm thấy đâu.

Nội-giám tâu chưa dứt thì thái-hậu đã lạnh ngắt cả người, nội-hồi tốt ra như tấm Người vừa yếu khỏi, lại bỗng gặp sự kinh-khủng, cho nên ngất đi mà ngã lăn ra.

Các cung-nữ xúm lại gọi :

— Thái-hậu tỉnh ! Thái-hậu tỉnh ! ..

Gọi trong hồi lâu mà không thấy trả lời. Các cung-nữ vội-vàng đem nước khương-thang đổ cho thái-hậu và nhất-diện phi báo cho vua *Anh-tôn* biết. Khi đổ nước khương-thang vào thì thái-hậu mới hồi tỉnh, lại nức-nở khóc, các cung-nữ đều xúm lại khuyên giải.

Một lúc, vua *Anh-tôn* đến, cũng quì ở bên cạnh, khóc mà tâu rằng :

— Mẫn-hậu ơi ! xin mẫn-hậu chớ phiền lòng. Để con xin hết sức đi tìm, phụ-hoàng con chắc cũng đi đọc chơi quanh đây, chẳng bao lâu rồi sẽ về cùng vậy.

(Còn nữa)

Cartes Visites ... Imprimerie de Trung Bắc Tân Văn ... Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

NĂM THỨ MƯỜI MỘT. — SỐ THỨ 1788 MỖI SỐ : 0$02 NGÀY THỨ HAI 29 JANVIER 1934

Trung Bắc Tân Văn
中北新聞

MỖI NGÀY MỘT SỐ

HANOI
DEPOT LÉGAL INDOCHINE N° 180
ANNONCES
Décompte à raison de 8 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 = 055 de large
Une seule insertion. . . . 0$ 80 le c/m